

Suomi on savirakentamisen ihannemaa

Rakennussavi, jota Suomessa saadaan suoraan maaperästä, on valmis sekoitus savea, silttiä ja hiekkaa. Runsaimmat saviesiintymät painottuvat Suomessa pohjanmaalle, lounaaseen ja maan eteläosiin.

Teksti ja kuvat: Sonja Pohjanlehto

Savi on yksi vanhimmista rakennusmateriaaleista. Erilaisia savirakennelmia tunnetaan tuhansien vuosien takaa. Suomen vanhimmat savirakennukset ovat 1800-luvun alusta ja niitä on edelleen käytössä. Savea käytettiin yleisesti rakennusaineena, koska se oli halpaa materiaalia. Sitä pidettiin kuitenkin niin ruman näköisenä, että kaikki savipinnat pyrittiin piilottamaan muiden materiaalien alle.

TERVEELLINEN SAVITALO

Ennen savea käytettiin runsaasti, koska siitä saatiin kestäviä, lämpimiä, taloudellisia sekä myös terveellisiä ja metsiä säästäviä rakenteita. Sitten tekniikka unohtui ja se jäi kovempien, nyt usein virheellisiksikin todettujen rakennustekniikoiden jalkoihin.

Koska vain savi on sitoutumiskykyinen, sitä käytetään seoksissa nimenomaan sidosaineena. Savea on erittäin

Saviseoksessa käytetään vain hevoselantaa, joka on parasta ja kuohkeinta verrattuna esimerkiksi lehmän lantaan.

Näpittuntumalla selvää milloin seos on parhaimmillaan käyttöä varten.

Ulkoseinän rappauksessa puutappien avulla saavutetaan hyvä tartunta ja taataan näin saven pysyminen seinässä. Tappien tulee aina olla tiheästä puusta.

helppo käyttää orgaanisten aineiden kanssa, sillä sitä on helppo sekoittaa ja se toimii myös säilöväneä aineena. Saven ongelmana on kuitenkin suuri vedensitomisuusomaisuus, jota voidaan säädellä lisäaineilla.

Polttamaton savi reagoi herkästi huoneilman kosteuteen ja pystyy sitomaan itseensä tarvittaessa runsaastikin kosteana. Silti savirakenne säilyy kuivana, vaikka ympäröivän ilman suhteellinen kosteus olisi korkea. Kosteus tasapainottuu nopeasti rakenteessa ja haihtuu pois. Sitoessaan kosteutta savi luovuttaa samalla veden olomuodonmuutoksessa syntyvää energiaa, eli lämpöä, ympäristöönsä ja lämmitteää näin huoneilmaa.

TÄYSIN PALAMATON JA HELPPO KORJATA

Savi on hienojakoisinta kivennäismaainesta ja näin ollen täysin palamatonta. Kun esimerkiksi puuta käsitellään savella, sen palonkestävyys paranee. Savirappaus on erittäin kestävä – parhaimmillaan rappauskerros voi kestää jopa kymmenen vuotta. Mikäli rappaus kuitenkin kaipaa korjausta, on ongelma-kohta helppo rapata uudestaan.

Savirakennustekniikoita ovat ns. kevytsavirakentaminen, jossa kantavana runkona on puu ja savettu olkimassa toimii seinän täyteenä ja eristeenä. Savi voi olla ns. lihavaa tai laihaa. Lihavasta savesta saa tehtyä vaikkapa saviastioita ja se on parempaa kevytsavitekniikassa. Laihasta savesta voi taas tehdä paremmin tiiliä ja sitä voidaan käyttää massiivisavirakentamisessa.

Savea kannattaa ehdottomasti käyttää oman kodin rakennusaineena. Saven avulla saadaan erinomainen sisäilma huoneistoon ja mikäli savipinta ei miellytä silmää, voidaan seinät maallata halutunlaisiksi. Kosteissa tiloissa savipintaan saadaan täydellinen vedeneristävyys pellavaöljyvernissalla ja lattia-lämmitys voidaan asentaa kahden savikerroksen väliin. Asunnon ainoa kohta, johon savipintaa ei suositella, on suoraan suihkun alla sijaitseva lattia-ala. Todisteena saven erinomaisuudesta on Malissa sijaitseva moskeija, joka on rakennettu pelkästä savesta.